



Convenant tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Defensie en de voorzitter van de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden, inzake het realiseren van een bindende toets van de rechtmatigheid van een door de minister of namens deze het hoofd van de dienst verleende toestemming voor het real time verzamelen van gegevens over communicatieverkeer door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Convenant toetsing stomme tap)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Defensie en de voorzitter van de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden;

Overwegende dat:

- het Hof van Justitie van de Europese Unie op 6 oktober 2020 uitspraak heeft gedaan in de gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18 (ECLI:EU:C:2020:791, La Quadrature du Net e.a.) en in deze uitspraak heeft overwogen dat het real time verzamelen van gegevens over gebruikers van een telecommunicatiedienst en hun communicatieverkeer door overheden een dusdanige beperking is van het recht op privacy dat dit aan strenge voorwaarden gebonden moet zijn;
- deze voorwaarden volgens het Hof van Justitie mede moet inhouden dat:
 - de toestemming om deze gegevens te verzamelen onderworpen moet zijn aan een bindende rechtmatigheidstoets door een rechterlijke of anderszins onafhankelijke instantie en;
 - deze rechtmatigheidstoets moet plaatsvinden voordat de real time verzameling van gegevens plaatsvindt of in spoedeisende gevallen binnen korte tijd nadat de verzameling is aangevangen;
- de uitspraak van het Hof van Justitie weliswaar alleen de rechterlijke instanties bindt die aan het Hof van Justitie prejudiciële vragen hebben gesteld, maar dat het wenselijk is om de huidige Nederlandse procedure materieel in lijn te brengen met de eisen die het Hof van Justitie heeft geformuleerd in de uitspraak van 6 oktober 2020;
- de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten bevoegd zijn tot het verzamelen van real time gegevens betreffende communicatieverkeer op basis van artikel 55, eerste lid, van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2017, maar dat de toestemming voor inzet van deze bevoegdheid momenteel niet is onderworpen aan een voorafgaande bindende rechtmatigheidstoets door de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB);
- thans wordt gewerkt aan een formeel-wettelijke regeling om te voorzien in een voorafgaande bindende rechtmatigheidstoets van toestemmingen ter verzameling van real time gegevens betreffende communicatieverkeer door de TIB;
- het wenselijk is om in afwachting van deze formeel-wettelijke regeling een voorziening te treffen waarmee in een voorafgaande bindende rechtmatigheidstoets wordt voorzien;
- zij de afspraken omtrent deze voorziening in dit convenant wensen vast te leggen;

Gelet op:

- de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18 (La Quadrature du Net e.a.);
- de artikelen 8, 10, 17, 18, 19, 25, 26, 28, 30, 32, 36, 37 en 55 van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2017;

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 (definities)

In dit convenant wordt verstaan onder:

- a. *dienst*: de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst;
- b. *de betrokken minister*:
 1. ten aanzien van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst: de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
 2. ten aanzien van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst: de Minister van Defensie;
- c. *wet*: de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2017;
- d. *toetsingscommissie*: de commissie, bedoeld in artikel 32, eerste lid, van de wet;



e. *stomme tap*: de bevoegdheid, bedoeld in artikel 55, eerste lid, van de wet om aan een aanbieder van een communicatiedienst de opdracht te geven gegevens te verstrekken over een gebruiker en over het communicatieverkeer dat met betrekking tot die gebruiker na het tijdstip van de opdracht zal plaatsvinden.

Artikel 2 (doel convenant)

Het doel van dit convenant is om vooruitlopend op een formeel-wettelijke regeling te voorzien in de mogelijkheid van een bindende toets van de rechtmatigheid van toestemmingen tot de inzet van een stomme tap op grond van artikel 55, tweede lid of artikel 30, eerste lid van de wet, door de toetsingscommissie.

Artikel 3 (voorleggen van toestemming aan de toetsingscommissie)

1. Een door de betrokken minister of namens deze door het hoofd van de betrokken dienst op grond van artikel 55, tweede lid, van de wet of door de betrokken minister op grond van artikel 30, eerste lid van de wet verleende toestemming voor het toepassen van een stomme tap, wordt voor een toets op rechtmatigheid voorgelegd aan de toetsingscommissie.
2. De betrokken minister, of namens deze het hoofd van de betrokken dienst, verstrekt desgevraagd aan de toetsingscommissie alle inlichtingen en verleent haar alle overige medewerking die zij voor een goede uitoefening van haar taak noodzakelijk acht.
3. Het toepassen van de stomme tap waarvoor toestemming is verleend, vangt buiten gevallen van onverwijlde spoed niet eerder aan dan nadat de toestemming door de toetsingscommissie rechtmatig is bevonden.
4. Indien onverwijlde spoed niet toelaat dat het oordeel van de toetsingscommissie wordt afgewacht, kan de stomme tap worden toegepast voordat de toetsingscommissie de rechtmatigheid van de verleende toestemming heeft getoetst. De verleende toestemming wordt onverwijld aan de toetsingscommissie voorgelegd. De toetsingscommissie wordt met redenen omkleed geïnformeerd over het feit dat haar oordeel niet wordt afgewacht.

Artikel 4 (toetsing)

1. Een aan haar voorgelegde toestemming wordt door de toetsingscommissie zo spoedig mogelijk beoordeeld op rechtmatigheid.
2. Indien de stomme tap waarvoor toestemming is verleend reeds wordt toegepast in overeenstemming met artikel 3, vierde lid, betreft de toetsingscommissie dit feit in haar beoordeling.
3. Indien de toetsingscommissie van oordeel is dat de toestemming niet rechtmatig is verleend, omkleedt zij haar oordeel met redenen.
4. Indien de toetsingscommissie van oordeel is dat de toestemming rechtmatig is verleend, maar dat ten onrechte het oordeel van de toetsingscommissie niet is afgewacht voordat de stomme tap werd toegepast, betreft zij in haar oordeel tevens met redenen omkleed welke gevolgen aan dit feit verbonden dienen te worden voor de gegevens die zijn verzameld voorafgaand aan het oordeel van de toetsingscommissie.
5. Het oordeel van de toetsingscommissie wordt zo spoedig mogelijk uitgebracht aan de betrokken minister of het hoofd van de betrokken dienst die de toestemming heeft verleend.

Artikel 5 (binding)

1. De betrokken minister of het hoofd van de betrokken dienst die de toestemming heeft verleend bindt zich aan het oordeel van de toetsingscommissie.
2. Indien de toetsingscommissie van oordeel is dat de toestemming niet rechtmatig is verleend en de toepassing van de stomme tap nog niet is aangevangen, wordt de toestemming terstond ingetrokken.
3. Indien de toetsingscommissie van oordeel is dat de toestemming niet rechtmatig is verleend en de toepassing van de stomme tap reeds is aangevangen in overeenstemming met artikel 3, vierde lid, wordt de toestemming terstond ingetrokken, wordt de toepassing van de stomme tap terstond gestaakt en worden de middels de stomme tap verzamelde gegevens terstond vernietigd.



4. Indien de toetsingscommissie van oordeel is dat de toestemming rechtmatig is verleend, maar dat ten onrechte het oordeel van de toetsingscommissie niet is afgewacht voordat de stomme tap werd toegepast, wordt gevolg gegeven aan hetgeen de toetsingscommissie heeft geoordeeld ten aanzien van de gegevens die zijn verzameld voorafgaand aan het oordeel van de toetsingscommissie.

Artikel 6 (inwerkingtreding en beëindiging)

1. Dit convenant treedt in werking op 1 oktober 2023 en wordt voor onbepaalde tijd aangegaan.
2. Dit convenant kan in onderlinge overeenstemming tussen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Defensie en de voorzitter van de toetsingscommissie worden gewijzigd of beëindigd.
3. Van wijziging of beëindiging van dit convenant wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Artikel 7 (slotbepalingen)

Dit convenant wordt aangehaald als: Convenant toetsing stomme tap.

Dit convenant zal in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge*

*De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren*

*De voorzitter van de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden,
A.M. Zwaneveld*